

Styre- og virksomhetsberetning 2014

SAMFUNNSOPPDRAG

Stiftelsen skal gjennom Bergen Filharmoniske Orkester fremføre kunstmusikk av høy kvalitet i Bergen, regionalt, nasjonalt og internasjonalt, og skal som nasjonal formidlingsinstitusjon gjøre denne musikken tilgjengelig for et bredest mulig publikum.

Som nasjonal musikk institusjon skal stiftelsen fremme og utvikle interessen for symfonisk musikk i landet vårt og bidra til fornyelse og utvikling av kunstformen.

Som Bergen og Vestlandets eget nasjonale symfoniorkester skal Bergen Filharmoniske Orkester være toneangivende kulturaktør og orkester for alle her vest. Stiftelsen produserer i hovedsak symfonikonsserter, men også andre konserttyper og forestillinger i ulike formater, hvorav flere i samarbeid med andre institusjoner. Orkesterets hovedarena er Grieghallen i Bergen, men et antall konsserter er lagt utenom Bergen, hovedsakelig på Vestlandet og på turneer til utlandet. Orkesteret gjør flere CD-produksjoner årlig, og mange av konsertene blir overført av NRK til et nasjonalt og et internasjonalt publikum. Fra 2015 introduseres jevnlig nettstrømming av stiftelsens konsserter. Stiftelsen har et omfattende formidlingsprogram overfor barn og unge.

VIRKSOMHETEN

Stiftelsen kan vise til en meget bred og omfattende virksomhet også i 2014:

Publikumstilbud

Stiftelsen ga 220 konsserter og forestillinger, mot gjennomsnittlig 105 siste fire år. 139 av disse var konsserter i kammerformat og 8 var operaforestillinger. Konserttilbudet på vår faste arena, Grieghallen, består bl.a. av symfoniske produksjoner, lunsjkonsserter, studentkonsserter, familiekonsserter og operaforestillinger, 6 av konsertene fant sted på Vestlandet utenom Bergen og én i Oslo. Stiftelsen videreførte det nyetablerte foajekonseptet «Tett på», med introduksjonsforedrag, samtaler og minikonsserter i foajeen. 17 slike konsserter ble gjennomført i 2014, i tillegg til 16 introduksjoner. Stiftelsen gjennomførte for første gang «Bergen Filharmoniske på byen», med 109 konsserter på institusjoner, sykehus, pleiehjem, barnehager, bedriftskantiner og kjøpesentre, fordelt på 19 ulike kammergrupper gjennom en uke. Ekstra sponsormidler fra Trond Mohn gjorde det mulig igjen å arrangere en stor sommerkonsert på Torgalmenningen.

Publikumsoppslutning

Stiftelsens konsserter og andre arrangementer ble besøkt av i alt 98.344 personer. Dette er høyere enn gjennomsnittet siste fire år og er i tråd med selskapets strategiske mål om minst 90.000 publikummere årlig. De 83 konsertene på vår faste arena samlet 66.422 publikummere. Dette besøkstallet er lavere enn normalt pga kortere sesong i Grieghallen som følge av moderniseringsprosjektet. Orkesteret samlet 18.623 publikummere på sine kammerkonsserter og 3.984 publikummere på sine turnekonsserter på Vestlandet og i Oslo. Den store sommerkonserten på Torgalmenningen samlet 10.000 publikummere. Orkesterets 36 konsserter og forestillinger rettet mot barn og unge ble besøkt av 22.516. Orkestrets omfattende CD-utgivelser ble solgt som fysiske produkt med mellom 20.000 og 30.000 enheter. I tillegg ble utgivelsene lastet ned fra nettet. Stiftelsens CD-utgivelser når dermed et stort internasjonalt publikum.

Radio, TV, Digitalt konserthus

Antall radiooverføringer i P2 fra orkestrets konserter ble 11 i 2014. NRK regner at hver konsert gjennomsnittlig har omlag 35.000 lyttere, hvilket vil si totalt omlag 385.000 lyttere i løpet av 2014. Stiftelsen har gjennom 2014 forberedt sin lansering av sitt digitale konserthus, med testproduksjon høsten 2014 for premiere i januar 2015 og påfølgende jevnlig nettsstrømminger i høykvalitets lyd og bilde. Denne store satsningen muliggjøres av Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen. NRK-TV har gjennom 2014 forberedt og startet produksjon på sin jubileumsdokumentar i anledning 250-års jubileet.

CD-utgivelser

Orkestret er meget tydelig til stede på den internasjonale musikkscenen gjennom sitt intensive CD-innspillingsprogram, støttet av Grieg Foundation. 6 CDer ble utgitt i 2014, og på våre tre internasjonale plateselskap BIS, Chandos og Hyperion har orkestret stått for hele 35 utgivelser siste fem år. Flere av innspillingene har mottatt fremstående nominasjoner i internasjonale bransjetidsskrift og platemagasiner.

Kunstneriske samproduksjoner

Selskapet er hovedsamarbeidspartner for Bergen Nasjonale Opera. Orkestret deltok i 2014 i tre av BNOs produksjoner. Stiftelsen er naturligvis også hovedsamarbeidspartner for Festspillene i Bergen og medvirket både i åpningsforestillingen og i en egen konsertproduksjon. Stiftelsen var samarbeidspartner for finalekonserten i Edvard Grieg Pianokonkurranse. Stiftelsen har et godt samarbeid med samtidsmusikkensemblet BIT20. Edvard Grieg Kor og Stavanger Symfoniorkester gjestet med egne konserter. Familieforestillingen Nøtteknekkeren før jul ble også i 2014 samprodusert med Bergen kulturskole og Grieghallen as.

250-års jubileum, repertoar

Selskapet har gjennom mange år forberedt orkestrets store jubileum. Jubileet ble åpnet 16.10.2014 av kulturminister Torhild Widvey. Gjennom det femten måneder lange programmet skal vi ikke bare hedre vår 250 år lange og stolte historie, men vi skal like mye feire Bergen Filharmoniske Orkester av i dag og den symfoniske musikkens betydning i vår tid. Og ikke minst skal vi bygge fremtiden. Vårt bestillingsverkprogram, Opus 250, med 25 nye verk fra norske og internasjonale komponister er et uttrykk for det og som vil gi et kraftfullt bidrag til repertoarfornyelsen.

Orkestret har videreført hovedsatsningen på det store symfoniske repertoar, men også med vekt på store vokale konsertproduksjoner, samtidig som andelen samtidsmusikk har økt. Repertoaret har for øvrig vært bredt sammensatt. 27 verk var samtidsverker av norske og utenlandske komponister. Det ble gitt 6 verdenspremierer i 2013.

I alt 20 dirigenter gjestet orkesteret i løpet av året. Antallet solister var 68, derav 28 kvinner. 2 solister kom fra orkesterets egne rekker.

Formidling til barn og unge

Formidlingsprogrammet "Bli inspirert!" fortsatte i samarbeid med Den kulturelle skolesekken. Alle sjetteklassinger i Bergen kommune inviteres til å være med på en generalprøve med orkestret og møte med orkesterpedagogen som introduserer til orkestret. Hver klasse får dessuten besøk av orkesterpedagogen i en skoletime for å forberede elevene på musikken, komponisten og orkestret. Læringsprogrammet er nettbasert og knyttet til skoleportalen Its learning og musikkprogrammet Music Delta. I 2014 utvidet vi programmet - ved hjelp av sponsormidler fra Trond Mohn - til også å omfatte 2. klassetrinn med et spesialutviklet konsertprosjekt. 9167 skolebarn ble nådd gjennom "Bli inspirert!" i løpet av 2014. Dette formidlingsprogrammet er samtidig selskapets fremste kanal for kontakt med de etniske minoriteter i Bergens-området.

Familiekonsertene representerer også en viktig kanal inn mot barn og unge, og den årlige produksjonen «Musikalske julekort» involverer dessuten spillende og syngende barn fra Bergen Kulturskole.

De Unges Konsert har vært orkestrets viktige lanseringsarena for unge talenter gjennom mer enn 75 år, med solid støtte fra Kavlifondet.

Selskapets samarbeid med studentmiljøet i Bergen er omfattende og voksende, og omfattet to særskilte orkesterkonserter i Grieghallen og 3 kammerkonserter.

Strategiske samarbeidspartnere og nye initiativ

Stiftelsens viktige samarbeidsavtale med Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen ble videreført i 2014. Som «jubileumssponsor» støtter SKGJ selskapet med 12,1 mio knyttet til kunstnerisk utvikling og formidling frem mot vårt 250-års jubileum i 2015. Jubileumssponsoratet vil bidra til at Bergen Filharmoniske Orkester videreutvikles som et ledende og moderne symfoniorkester. Ytterligere to nye avtaler ble videreført i 2014; hhv Trond Mohn og Yvonne og Bjarne Rieber bidrar med betydelige beløp til konkrete prosjekt. Et initiativ til et særskilt jubileumslaug ga 1,3 mio i ekstra midler til jubileumsåret 2015. Sparebankstiftelsen har også bidratt med 0,7 mio til jubileumsåret. Som bidrag til realisering av ny strategi for årene etter 2015 har selskapet nå blitt tilgodesett med ytterligere 12,25 mio fra Trond Mohn og Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen Gjennom de siste tre-fire år er Stiftelsen dermed sikret omlag 40 mio i nye private midler fordelt over perioden 2012-2018. Dette må sies å være et særdeles godt resultat. Samtidig konstaterer vi at det kommersielle sponsormarkedet i Bergen er svært vanskelig. Et uttrykk for det er at vår hovedsponsor gjennom mange år, DNB, beklageligvis valgte å avslutte samarbeidet ved utløp av kontraktsperioden i 2014. Selskapet har inngått samarbeidsavtale om orkesterpraksis for musikkstudenter ved Norges Musikkhøgskole.

Høsten 2014 vedtok stiftelsens styre å etablere Bergen Filharmoniske Ungdomsorkester for en prosjektperiode på 3 år. BFUng vil bygge videre på Ung Symfoni, men inkludere et fast samarbeid med Griegakademiet/UiB og Institutt for musikk/UiS samt Barratt Dues talentprogram i Bergen. Orkestret vil få sin debut høsten 2015. Kavlifondet, GC Rieberfondene og Trond Mohn støtter prosjektet.

Ekspertutvalgsevaluering

Våren 2014 gjennomførte et ekspertutvalg nedsatt av Kulturdepartementet en evaluering av orkestret. I evalueringspanelets rapport anerkjennes orkestret for den musikalske kvaliteten og for at vi har bevisste kunstneriske visjoner og gjennomreflekterte mål. Ikke minst roses vi konkret fordi vi har maktet å gjøre visjon til handling og skapt vesentlige resultater. Panelet trekker særlig frem at orkesteret;

- Har høye ambisjoner og har skapt vesentlige resultater som samsvarer med orkesterets visjoner:
 - Den musikalske kvaliteten er selve kjernen i orkesterets kunstneriske visjon og orkesteret har opplevd en sterk kunstnerisk vekst.
 - Det er tydelig at orkesteret arbeider etter bestemte kunstneriske akser.
 - Det er imponerende spennvidde i repertoaret, og norsk musikk får god plass.
 - Det tas reflekterte programmeringsgrep for den enkelte konsert.
 - Har en ny tilnæringsmåte til det samtidige repertoar; satsing på større verk samt samarbeid med utenlandske orkestre om bestillingsverk.
 - Har svært gode resultat å vise til innenfor det romantiske repertoaret.
 - Utviklingen av en stor og varm strykeklang har vært en ledetråd.
- Har lyktes med sin internasjonale satsning og har fått et kunstnerisk løft:
 - Bevisst kompetansebygging har styrket individuell og kollektiv selvtillit.
 - Satsing på utenlandsturneer og innspillinger har gitt et kunstnerisk løft.

- Positiv oppmerksomhet om orkesteret internasjonalt.
- Sjeffdirigent Andrew Littons sentrale rolle i internasjonaliseringen fremheves.
- Driver metodisk og pedagogisk nybrottsarbeid rettet mot barn, unge og særskilte målgrupper:
 - «Bli inspirert!» rettet mot Bergens sjetteklassinger.
 - Egen orkesterpedagog og bruk av skolens dataverktøy «It's Learning».
 - «Musikk for minnet» - for personer med hukommessvikt.
- Har en talentsatsning som er et viktig bidrag til utviklingen av norske solister og dirigenter.
- Har en imponerende liste over samarbeidspartnere lokalt og regionalt og en svært bred kontaktflate i byen og regionen:
 - En sterk posisjon i regionen og arbeider strategisk for å bidra til vekst og kvalitet på musikkfeltet nasjonalt og regionalt.
 - Orkesterets avgjørende rolle i etableringen av Bergen Nasjonale Opera fremheves.
 - Deltakelse og den historiske rollen på Festspillene er av stor betydning.
- Har en dyktig og engasjert administrasjon:
 - Med effektiv drift og moderne styringsstrukturer, samt tydelige planleggings- og produksjonsprosesser.
 - Som arbeider målbevisst med å gjøre musikken tilgjengelig for et stort publikum.
 - Som arbeider strategisk med publikumsutvikling og for å gjøre konsertene mer attraktive som sosial arena gjennom utvidelse av konsertopplevelsen.
- Står i en særstilling når det gjelder å mobilisere støtte fra næringslivet:
 - En støtte som har vært avgjørende for orkesterets vekstprosjekter
- Kan vise til god ressursutnyttelse og har håndtert ambisiøse planer på en god måte.

Videre sier panelet: «Bergen Filharmoniske Orkester er vårt eldste symfoniorkester. Det kan i 2015 feire sitt 250-årsjubileum. Vi snakker her om en unik kulturinstitusjon i Norge, og i dette tilfelle er panelets oppfatning at 'med alder følger visdom'. Dette reflekteres både i den skriftlige egevalueringen fra orkesteret, i møter med panelet, og ikke minst i de klingende resultater panelet har hatt anledning til å bedømme, både i konsertsalen og på innspillinger».

ØKONOMI

Regnskapsmessig driftsresultat

Årsresultatet for 2014 viser et overskudd på 10,5 mio. Overskuddet skyldes utelukkende en eksternt gitt planendring i pensjonsordningen som har gitt en positiv engangseffekt på pensjonskostnaden på ca 11 mio. Driften eksklusiv denne uforutsette planendringen viser mao et underskudd på 0,5 mio. At underskuddet ikke ble høyere - til tross for pensjonskostnader betydelig over tilpasset driftsnivå, skyldes at Stiftelsen iverksatte en spareplan for 2014 for å sikre mest mulig oppspart egenkapital til jubileet i 2015. Dette var delvis mulig på grunn av stengingen av Grieghallen som følge av fornyelsesprosjektet, hvilket medførte redusert aktivitet.

Stiftelsen hadde i 2014 totale driftsinntekter inkl. offentlige tilskudd på i alt kr. 137,4 mio. Årets investeringer på kr 0,7 mio har medgått til noter og instrumentkjøp. Kortsiktig gjeld på kr. 26 mio. består av leverandørgjeld, offentlige avgifter, opparbeidede feriepenger og periodiseringer. Stiftelsen har ikke anledning til å oppta lån uten Kulturdepartementets godkjenning og har av den grunn ikke langsiktig gjeld.

Netto kontantstrøm fra årets drift er på kr. 1,3 mio. Stiftelsens likviditet er ennå tilfredsstillende. Etter styrets oppfatning har Stiftelsen Harmonien i 2014 oppfylt de resultatkrav som Kulturdepartementet har satt for driften.

Disponering av årsresultatet

Styret har besluttet at overskuddet stort kr. 10,5 mio føres mot fri egenkapital. Stiftelsens fri egenkapital ved utgangen av året er dermed kr. 20,2 mio. Kr. 13,0 mio av egenkapitalen skyldes eksternt gitte planendringer i 2010 og 2014 iht NRS for føring av pensjonsforpliktelser i regnskapet.

Finansiell risiko

Stiftelsen er ikke vesentlig eksponert for endringer i rentenivå eller valuta.

Fortsatt drift

Stiftelsen har økt sine egne inntekter betydelig de senere år. Imidlertid overskygges dette av den svært foruroligende utvikling i selskapets pensjonskostnader. Vårt «normale» pensjonskostnivå frem til og med 2008-2009 var på om lag 7,0 mio, mens kostnaden for 2015 vil beløpe seg til over 17,0 mio. Gitt den mulige situasjonen vi ser for oss i 2016, vil kostnadene ligge 7,0-8,0 mio over dagens tilpassete driftsnivå. Selskapets normale driftsopplegg er så langt tilpasset en pensjonskostnad på 10,0 mio, som var nivået i 2011. De økte pensjonskostnadene utover dette har så langt blitt dekket inn gjennom belastning av engangsavsetningen fra 2010, og for 2014s vedkommende dekket inn av den tidligere nevnte planendringen. Ved utløpet av 2015 vil egenkapitalen langt på vei være forbrukt. Dette skyldes også at jubileumsårets ekstraordinære aktiviteter vil belaste egenkapitalen med minst 7,0 mio. Denne egenkapital har vi bevisst spart opp gjennom mange år og har vært forutsatt som ekstra ressurs til gjennomføringen av 250-års jubileet. Uten nye tiltak vil egenkapitalen være stigende negativ fra og med 2016. I tillegg har Stiftelsen et ikke bokført estimatavvik pensjonsforpliktelsene på 91,7 mio. Situasjonen er særdeles vanskelig.

Stiftelsen vil endre nåværende tjenestepensjonsordning med sikte på et bærekraftig kostnadsnivå og kontroll med kostnadsutviklingen gjennom en endring fra ytelsesbasert pensjonsordning til en pensjonsordning som ikke innebærer balanseføring av fremtidige kostnader. Målet er å få forhandlet frem en endring ved tariffoppgjøret våren 2015. Det vil imidlertid være nødvendig at også Staten bidrar til en langsiktig finansiell pensjonsløsning for Stiftelsen.

Uten en snarlig løsning mellom arbeidslivspartene i pensjonssaken der også staten medvirker finansielt, står selskapet overfor en meget alvorlig situasjon som dramatisk kan endre de grunnleggende driftsforutsetningene

ORGANISASJON

Styre, ledelse og personale

Styrets sammensetning og daglig ledelse har vært uendret gjennom beretningsåret. Helena Wessman trådte ut av styret pr. 31.12.2014.

Sjefdirigent og kunstnerisk leder Andrew Litton startet pr august 2014 sin 12. sesong med Bergen Filharmoniske Orkester. Hans kontrakt utløper i jubileumsåret 2015, men han vil fortsette som «æresdirigent». Edward Gardner overtok som første gjestedirigent fra august 2013, for så å overta som ny sjefdirigent fra 8.10.2015. Engasjementet av Ed Gardner støttes økonomisk av Yvonne og Bjarne Rieber.

Kai Grinde Myrann har vært assistentdirigent fra høsten 2013.

Ved utløpet av 2014 talte orkesteret 101 årsverk, hvorav ett årsverk har vært sponsorfinansiert av Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen. Statens økte rammetilskudd for 2015 vil finansiere denne stillingen fra 2016. Det var 20 årsverk i stab og ledelse.

Stiftelsen Harmonien har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling mellom kvinner og menn. Stiftelsens policy er at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Stiftelsen har tradisjonelt rekruttert fra miljøer hvor antall kvinner og menn er jevnt representert.

Av stiftelsens 123 ansatte er 55 kvinner. Av styrets åtte medlemmer er to kvinner. I stiftelsens ledergruppe på seks er to kvinner. I orkesteret følges regulativlønn som er lik for kvinner og menn. Gjennomsnittlig årslønn for kvinner er kr 547.000 mens den for menn er kr 570.000.

Personalmessig er Stiftelsen meget bredt sammensatt med hensyn til etnisitet og opprinnelsesland. Over 20 ulike nasjonaliteter er representert blant musikerne. Rekrutteringsprosessen er åpen og internasjonal, og slik den praktiseres i dag tilsier den kun vektlegging av kvalitet i prøvespill bak skjermvegg. Det er i denne sammenheng ikke aktuell politikk å vektlegge etnisk opprinnelse. De administrative ledelses- og støtteressurser er få, men stabile, og slik ressurs situasjonen har vært i 2014 ga den lite rom for en nødvendig utvidelse for blant annet å møte de generelle formidlingsutfordringene. Statens økte rammetilskudd for 2015 vil bedre situasjonen. For å kunne håndtere de særskilte utfordringene knyttet til praktisk planlegging og gjennomføring av jubileumsaktivitetene i 2015, er en jubileumskoordinator ansatt i prosjektstilling.

Stiftelsen Harmonien endret i 2014 navn til Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien.

Arbeidsmiljø - HMS

Sykefraværet i stiftelsen viser en nokså stabil og lav situasjon og var på totalt 5,5% i 2014 (mot 4,6 % i snitt de foregående tre år). Det har ikke forekommet eller er blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året.

Det har vært arbeidet jevnlig med sikte på et godt og forsvarlig arbeidsmiljø, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. Av svært stor viktighet og betydning for det fysiske arbeidsmiljø er den omfattende modernisering av Grieghallen, der de to første faser ble gjennomført i 2013 og 2014. Musikerne har med dette fått oppgraderte og moderne garderobefaciliteter foruten at lys- og klimaforholdene på podiet og i orkestergraven i Griegsalen er betydelig forbedret. Siste fase gjenstår og vil bli gjennomført i 2015.

Stiftelsens arbeidsmiljøutvalg er et organ som skal virke for gjennomføringen av arbeidsmiljølovgivningen i virksomheten. Utvalget har medlemmer fra virksomhetsledelsen så vel som fra de ansatte, med like mange representanter fra hver gruppe. I tillegg har institusjonsledelsen jevnlig kontakt- og drøftingsmøter med de ansattes tillitsvalgte. Samarbeidet har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

Samlet sett har man funnet frem til tilfredsstillende løsninger på aktuelle problemstillinger gjennom dialog mellom de involverte parter.

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien forurensrer ikke det ytre miljø.

Utsiktene fremover – ny strategi

Vår omdømmeundersøkelse fra 2011 bekreftet at orkestret har et solid kvalitetsmessig omdømme blant byens befolkning, samtidig som den også indikerer et publikumspotensiale. De tilbakemeldinger vi mottar nasjonalt og internasjonalt på våre kunstneriske produksjoner tilsier det samme. Bergen Filharmoniske Orkester er i dag et symfoniorkester i europeisk toppklasse.

Orkestrets 250-års jubileum kan vi betrakte som en milepel i flere perspektiv. Jubileet innebærer ikke bare belysning av en stolt historie og feiring av en viktig orkesterinstitusjon av i dag. Jubileet innbyr også til refleksjon over orkestrets posisjon og relevans regionalt, nasjonalt og internasjonalt, en

vurdering av orkestrets styrker og svakheter samt en vurdering av hvilke rammebetingelser og mulighetsrom for institusjonen vi kan se for oss i en ny tid etter at jubileumsåret er vel gjennomført. Vi har foretatt en mer grunnleggende gjennomgang av vår strategi med tanke på å stake ut den riktige kursen for virksomheten i årene etter avsluttet jubileum. Vår nye strategi for orkestret og musikksekselskapet strekker våre ambisjoner helt frem mot 2025, med definerte strategiske mål og initiativer for perioden 2016-2020.

De fem strategiske hovedmålene er:

1. Spisset kunstnerisk nivå og tydelig internasjonal tilstedeværelse
Vi ønsker at BFO skal kjennetegnes av en gjenkjennbar og unik klang, en lyttende og vital kammermusikalsk spillestil, og stor stilistisk fleksibilitet. Vår langsiktige ambisjon er at BFO skal være anerkjent som et av Europas fremste symfoniorkestre

2. Innholdsmessig kvalitet og attraktivitet som sikrer begeistring og høy publikumsopplutning

Vi ønsker at vårt programtilbud skal være allment anerkjent som kvalitetsorientert og attraktivt, relevant og mangfoldig

3. Aktiv dialog med publikum og samfunnet rundt oss

Vi ønsker å møte alle som vil oppleve klassisk musikk i Bergen og på Vestlandet. Vi vil jevnlig nå ulike publikumsgrupper med tilpassede prosjekter og programmer og ha et innarbeidet og attraktivt tilbud til brede publikumsgrupper

4. Høye egeninntekter som sikrer balanse og forutsigbarhet

Vi ønsker å være attraktiv for næringslivets sponsorer i regionen og velansett samarbeidspartner for mesener og allmennyttige stiftelser

5. Kultur for samarbeid og utvikling

Vi ønsker at vår internkultur skal kjennetegnes av åpenhet, samhandling og fleksibilitet som sikrer kvalitet og produktivitet

Våre seks strategiske hovedgrep i perioden vil være:

1. Systematisk orkesterpleie og prestasjonsfokus

Dette omfatter tiltak og virkemidler som alle har som formål å spisse orkestrets kvalitet og fremme vår internasjonale ambisjon

2. Individuelt differensiert musikertjeneste

Dette skal muliggjøre en diversifisert og fleksibel orkestervirksomhet tilpasset fremtidens behov og morgendagens orkestermusikere

3. Synlig samfunnsengasjement og byprogram

Dette er tiltak som på en særskilt måte åpner opp mot omverdenen

4. Program som gir positivt dekningsbidrag

Dette er produksjoner som gir inntekter til driften utover dekning av produksjonens kostnader

5. Ny abonnements- og sponsorsatsning

Dette er nye virkemidler som må tas i bruk og virksomhetstilpasninger som må til for å nå målet om økt egenfinansiering

6. Internalisering av våre verdier – dyktighet, samarbeid og lidenskap - og videreutvikling av organisasjonen

Dette er ulike tiltak som skal bidra til at vi tar våre verdier inn over oss, og som gjør dette til en naturlig og integrert måte å jobbe sammen på

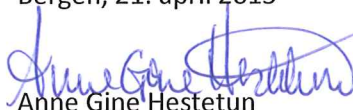
Statens bidrag dekker i hovedsak bare utgiftene til opprettholdelse av den faste driftsorganisasjonen. Stiftelsen kan imidlertid vise til betydelig tilførsel av private midler frem mot jubileet og for de første par årene deretter. Disse midler er like mye nødvendig for å videreføre allerede etablert aktivitet som at disse tilførsler gir mulighet for styrket kunstnerisk drift og formidling. Det er et tankekors. Dersom vi ikke lykkes med å endre pensjonsordningen og dersom staten ikke følger på med en sikring av en bærekraftig finansiering av de opparbeidete pensjonsforpliktelser, vil vi i 2016 kunne stå

overfor en dramatisk situasjon med en redusert orkesterinstitusjon i format, omfang og nivå som resultat. Det vil i så fall kreve en tilsidesettelse av strategien nevnt ovenfor.

TAKK

Styret og administrerende direktør ønsker å takke publikum, sponsorer og samarbeidspartnere for entusiasme, oppslutning og støtte gjennom beretningsåret. Videre takker vi alle ansatte for stor innsats, sterkt engasjement og godt samarbeid også i 2014. En samlet organisasjon har vist meget stor arbeidskapasitet og leveringsevne gjennom året.

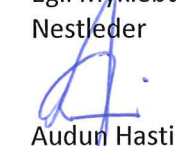
Bergen, 21. april 2015

Anne Gine Hestetun
Styreleder

Egil Myklebust
Nestleder

Haci Akman

Elisabeth Anfinsen Seim

Audun Hasti

Steinar Johansen

Gard Nørvåg Garshol

Torbjørn Eide

Bernt E. Bauge
adm. dir.

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER

Resultatregnskap 2014

(alle tall i tusen)

	Noter	2014	2013
Driftsinntekter			
Tilskudd Kulturdepartementet (kap 323-70)		121 299	115 844
Billettinntekter		6 535	7 334
Andre inntekter		9 557	11 389
Sum driftsinntekter	7	<u>137 391</u>	<u>134 567</u>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	5, 6	105 781	101 610
Planendring pensjon	5	-10 979	0
Avskrivninger	2	821	880
Andre driftskostnader	6	31 862	35 751
Sum driftskostnader		<u>127 485</u>	<u>138 241</u>
Driftsresultat		<u>9 906</u>	<u>-3 674</u>
Renteinntekter		701	809
Andre finanskostnader		41	47
Overskudd (+)/ Underskudd (-)		<u>10 566</u>	<u>-2 912</u>
Disponering årets resultat			
Overført fra (-)/til (+) annen egenkapital		10 566	-2 912
		<u>10 566</u>	<u>-2 912</u>

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER

Balanse 31.12.2014

(alle tall i hele tusen)

	Noter	2014	2013
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Instrumenter, noter, inventar , m.m.	2	11 303	10 864
Fast eiendom	2	4 136	4 126
Fordringer			
Kontolån til staten	8	2 500	2 500
Pensjonsmidler	5	9 069	750
Sum anleggsmidler		<u>27 008</u>	<u>18 240</u>
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		261	107
Andre fordringer		<u>2 591</u>	<u>3 057</u>
Sum fordringer		<u>2 852</u>	<u>3 164</u>
Bankinnskudd, likvider			
Bankinnskudd, kontanter	3	<u>21 158</u>	<u>19 786</u>
Sum omløpsmidler		<u>24 010</u>	<u>22 950</u>
Sum eiendeler		<u>51 018</u>	<u>41 190</u>

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER

Balanse 31.12.2014

(alle tall i hele tusen)

	Noter	2014	2013
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	4	4 791	4 791
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	4	20 206	9 641
Sum egenkapital		<u>24 997</u>	<u>14 432</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 162	1 275
Skyldige offentlige avgifter		6 802	6 320
Annen kortsiktig gjeld		<u>18 057</u>	<u>19 163</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>26 021</u>	<u>26 758</u>
Sum gjeld og egenkapital		<u>51 018</u>	<u>41 190</u>

Bergen, 21. april 2015

Bernt Baugé
Administrerende direktør

Anne Gine Hestetun
styreleder

Egil Myklebust
nestleder

Haci Akman

Torbjørn Eide

Gard Nørvåg Garshol

Audun Hasti

Steinar Johansen

Elisabeth Anfinsen Seim

Noter til regnskapet 2014

NOTE 1: Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen et år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Kortsiktig fordringer er nedskrevet med avsetning til forventet tap.

Varige driftsmidler

Anleggsmidlene er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom det inntreffer et vesentlig verdifall som ikke forventes å være av forbigående art. Varige driftsmidler avskrives over forventet levetid. Direkte vedlikehold kostnadsføres under driftskostnader. mens påkostninger og forbedringer tillegges driftsmiddelet og avskrives i takt med dette.

Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10% av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Likviditetsbeholdning omfatter kontanter og bankinnskudd.

Inntekter

Billettinntekter inntektsføres når konserten gjennomføres. Abonnementsinntekter periodiseres og inntektsføres jevnt i forhold til de forestillinger det gjelder. Sponsorinntekter inntektsføres ihht. gjennomføringen av det aktuelle prosjekt som støttes.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Noter til regnskapet 2014

NOTE 2: Instrumenter, noter, inventar og utstyr

(Alle tall i hele 1.000)

	Kantine	Øvingsrom	Inventar/utstyr	Instrumenter	Noter mm	Sum
Anskaffelseskost						
01.01.	1 105	1 721	6 382	16 229	522	25 959
Tilgang	0	0	0	166	511	677
Avgang						0
Anskaffelseskost						
31.12.	1 105	1 721	6 382	16 395	1 033	26 636
Akk. avskrivninger						
01.01.	1 035	1 697	4 513	7 476	375	15 096
Årets avskrivninger	23	6	569	184	39	821
Avgang avskrivning						0
Akk. avskrivninger						
31.12.	1 058	1 703	5 082	7 660	414	15 917
Bokført verdi						
31.12.	47	18	1 300	8 735	619	10 719
Avskrivningstid	5-15 år	10-20 år	3-10 år	0 - 20 år	5-20 år	

Stiftelsen eier en leilighet, bokført til anskaffelseskost kr 4.136.165, som ikke avskrives.
Bestillingsverk i arbeid, er bokført med kr 584.000, som ikke avskrives.

NOTE 3: Bankinnskudd, likvider

(Alle tall i hele 1.000)

	2014	2013
Bankkonti med bunden anvendelse		
Skattetrekk	3 521	3 349
Depositum	108	107
Sum bankkonti med bunden anvendelse	3 629	3 456
Bankkonti med fri anvendelse	17 529	16 330
Sum bankinnskudd, kontanter	21 158	19 786

NOTE 4 : Egenkapital

(Alle tall i hele 1.000)

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
IB Egenkapital pr 1.1.	4 791	9 640	14 431
Årets resultat		10 566	10 566
UB Egenkapital pr 31.12.	4 791	20 206	24 997

Noter til regnskapet 2014

NOTE 5: Lønn og pensjonskostnader

(Alle tall i hele 1.000)

	2014	2013
Lønn og honorarer	92 774	79 500
Arbeidsgiveravgift	9 480	9 480
Pensjonskostnader	3 263	12 366
Andre ytelser	264	264
<u>Sum lønnskostnader</u>	<u>105 781</u>	<u>101 610</u>

PENSJONER

Stiftelsen har en kollektiv pensjonsforsikring for sine ansatte i DNB Liv ASA.

Pensjonsforpliktelsen er en ytelsesbasert ordning som er tatt inn i stiftelsens balanse.

Ordningen tilfredstiller krav til obligatorisk tjenestepensjon.

Pensjonsordningen omfatter i alt 121 personer. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

NRS anbefalinger knyttet til økonomiske forutsetninger er lagt til grunn ved beregning av pensjonsforpliktelsen.

Gammel AFP-ordning ble i februar 2010 vedtatt avvirket og det var kun mulig å gå av med førtidspensjon etter den gamle ordningen fram til 31.12.2010. Gevinsten ved avviklingen av ordningen er inntektsført i 2010, og presentert som en reduksjon av lønnskostnader. Ved avviklingen av den gamle AFP-ordningen viste det seg å være en betydelig underdekning i ordningen. Denne underdekningen må medlemsbedriftene dekke opp gjennom fortsatt innbetaling av premier for de kommende fem årene. Selskapets andel av denne underdekningen er estimert og avsatt for i regnskapet. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetaling kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det betales premie i den nye ordningen fra 2011, og da er premien fastsatt til 1,4 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere (estimert til NOK 110.000). Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene. Premien i 2014 utgjør 2,2%.

Musikerne har særaldersgrense på 65 år og er ikke omfattet av den nye AFP-ordningen. Pensjon fra 62-65 år er ivaretatt ved avsetninger til bruttogarantifond (85-årsregelen)

Det er i 2014 foretatt inntektsføring av planendring i stiftelsens pensjonsordning med kr 10.979.000. Dette relaterer seg til Stortingets vedtak i 2009 om endringer i offentlige pensjonsordninger, herunder leveladerjustering av pensjonene. Innføringen av levealderjusteringen anses som en planendring etter GRS og skal resultatføres i perioden den skjer. Norsk Regnskapsstiftelse (NRS) la i en uttalelse fra 2010 til grunn at leveladerjusteringen og samordningsreglene måtte ses som én samlet planendring. Dette ble vurdert på nytt i 2014 og NRS kom da til at dette var å anse som to separate hendelser. Planendringen knyttet til levealderjusteringen anses for å ha skjedd og er derfor reflektert i regnskapet pr. 31.12.2014.

Noter til regnskapet 2014

Årets pensjonskostnad:	2014	2013
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	9 274	8 329
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	6 924	6342
Omkostninger	548	416
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-5 555	-4543
Amortisering av estmatavvik	2 781	2332
Medlemmenes innskudd	-1 308	-1 261
Arbeidsgiveravgift	1 578	1 487
Planendring	-10 979	-736
Årets pensjonskostnad	3 263	12 366

Finansiell status pr. 31.12:	2014	2013
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12.	208 567	174 326
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12.	136 104	122 093
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-91 749	-60 349
Arbeidsgiveravgift	10 217	7 365
Netto pensjonsforpliktelse	-9 069	-751

Overfinansiert ordninger ført som langsiktig fordring	9 069	751
Underfinansiert ordninger ført som langsiktig gjeld	0	0
Netto pensjonsforpliktelse/-midler	-9 069	-751

Balanseført som:		
Netto pensjonsforpliktelse for ordninger med underdekning	0	0
Netto pensjonsmidler for ordninger med underdekning	-9 069	-751
Sum netto pensjonsforpliktelse/ -midler	-9 069	-751

Økonomiske forutsetninger:	31.12.14	31.12.13
Diskonteringsrente	2,30 %	4,00 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	3,50 %
Forventet G-regulering	2,50 %	3,50 %
Forventet regulering av løpene pensjon	1,75 %	2,75 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,20 %	4,40 %
Forventet årlig avgang før/etter 40 år	2% / 0%	2% / 0%

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Noter til regnskapet 2014

NOTE 6: Antall ansatte og lønn til ledende personer

Stiftelsen hadde gjennomsnittlig 120 årsverk i 2014.

Utbetalt lønn for administrerende direktør er kr 1.221.456. Andre lønnsrelaterte ytelser utgjorde kr 8.548
Pensjonsordning på lik linje med andre ansatte kommer i tillegg. Kontrakten inneholder klausul om ventelønn.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for administrerende direktør, styremedlemmer eller deres nærstående. Samlet lån til de ansatte er kr 107.156,-.

Styrehonorar er utbetalt med kr. 216.000

Revisjonshonorar i 2014 var kr.158.594 inkl. mva.

NOTE 7: Driftsinntekter

Driftsinntektene på kr 137,4 millioner i 2014 består av:

Tilskudd fra Kulturdepartementet utgjør kr 121,3 millioner

Billettinntektene utgjør kr 6,5 millioner og

øvrige inntekter på kr 9,6 millioner består av turneinntekter, sponsor, gaver, mm.

Note 8: Fordring

Stiftelsen mottok i 2001 et tilskudd fra Kultur og Kirke departementet i forbindelse med innføring av pensjoner i stiftelsen sin balanse.

Tilskuddet står som et avdragsfritt kontolån til staten som forrentes med 2,06 % årlig. Midlene er bundne.

Note 9: Bestillingsverk tilskudd

Mottatt fra Norsk Kulturråd i 2014/15 til dekning av honorar for bestillingsverk OPUS 250:

Therese B. Ulvo kr 115.000 for bestillingsverk levert i 2015

Henrik Hellstenius kr 57.500 del 2 av 2 for bestillingsverk for levering 2015

Ørjan Matre kr 72.500 del 2 av 2 for bestillingsverk for levering i 2015

Ketil Hvoslef kr 145.000 for bestillingsverk for levering i 2015

Knut Vaage kr 145.000 for bestillingsverk for levering i 2015

Ragnar Søderlind kr 115.000 for bestillingsverk for levering i 2015

Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien

BERGEN FILHARMONISKE ORKESTER

Kontantstrømanalyse 2014

(alle tall i hele tusen)

	2014	2013
Likvider tilført/brukt på driften		
Årets resultat	10 566	(2 912)
Gevinst/tap ved salg av instrumenter		
Ordinære avskrivninger	821	880
Økning avsetning pensjonsforpliktelser	0	(790)
Endring i pensjonsmidler	(8 319)	3 624
Endring i kunder, leverandører	(267)	(1 058)
Endring i varebeholdning	0	0
Endring i andre kortsiktige fordringer / gjeld	(158)	6 929
Netto likviditetsendring fra årets drift	(A)	6 673
Likvider tilført/brukt på instrumenter o.l.		
Investering i instrumenter o.l.	(1 270)	(1 233)
Salg av anleggsmidler	0	
Netto likviditetsendring fra investeringer	(B)	(1 233)
Likvider tilført/brukt på finansiering		
Økning/opptak av langsiktig gjeld	0	0
Netto likviditetsendring fra finansiering	(C)	0
Netto endring i likvider gjennom året	(A+B+C)	5 440
Likviditetsbeholdning 1.1.	19 786	14 346
Likviditetsbeholdning 31.12.	21 159	19 786